

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

FILOZOFIJA

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2023./2024.

Ispitna knjižica 2

FIL.57.HR.R.K2.16

57214

Način ispravljanja pogrešaka na listu za čistopis:

(Matura)	državna matura	
↑	↑	↑
Precrtan pogrešan odgovor u zagradama	Točan odgovor	Paraf (skraćeni potpis)

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

FILOZOFIJA

Zadatak esejskoga tipa OCJENJIVAČ **1**

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

F
I
L
2

PRAZAN LIST ☐

D-S057

1.

Primjerena
upotreba
pojmovi

Pojam 1	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 2	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 3	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 4	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 5	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 6	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐

2.

Argumentacija

Problem 1	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Problem 2	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Problem 3	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Problem 4	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Problem 5	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐

3.

Primjerenost
primjera
i navoda

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐

4.

Kompozicija

1. Postavljanje problema	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
2. Razrada problema	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
3. Zaključak	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐

Šifra ocjenjivača: _____

FIL.57.HR.R.E2.01

57215

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

F I L 2

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

FILOZOFIJA

Zadatak esejskoga tipa OCJENJIVAČ **2**

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

F
I
L
2

PRAZAN LIST ☐

D-S057

1.

Primjerena
upotreba
pojmov

Pojam 1	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 2	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 3	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 4	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 5	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Pojam 6	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐

2.

Argumentacija

Problem 1	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Problem 2	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Problem 3	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Problem 4	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
Problem 5	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐

3.

Primjerenost
primjera
i navoda

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐

4.

Kompozicija

1. Postavljanje problema	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
2. Razrada problema	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐
3. Zaključak	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐

Šifra ocjenjivača: _____

FIL.57.HR.R.F2.01

57216

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

F I L 2

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ovaj dio ispita sastoji se od zadatka eseja. Esej napišite slijedeći priloženu uputu i smjernice za pisanje eseja.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezno napišite na list za čistopis u ovoj ispitnoj knjižici.

Pišite čitko. Esej će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan. Ako pogriješite u pisanju eseja, na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način ispravljanja pogrešaka.

Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Provjerite jeste li zalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 2 prazne.

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedeni tekst. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tema eseja: **Vrlina tolerancije**

Ne obraćam se stoga više ljudima; obraćam se tebi, Bože svih bića, svih svjetova i svih vremena: ako je slabašnim stvorenjima, izgubljenim u beskraju, i nevidljivima za ostale u svemiru, dopušteno da od tebe nešto zatraže, od tebe koji si dao sve, od tebe čije su odluke postojane i vječne, udostoji se milostivo suditi o greškama što pripadaju našoj prirodi; neka te greške ne budu naša pokora. Nisi nam dao srce da se mrzimo i ruke da se ubijamo; učini da pomognemo jedni drugima podnositi teret mučnog i prolaznog života; neka neznatne razlike u odjeći kojom pokrивamo naša slaba tijela, među svim našim nedostatnim jezicima, među svim našim smiješnim običajima, među svim našim nesavršenim zakonima, među svim našim bezumnim shvaćanjima, među svim našim prilikama tako neujednačenim u našim očima i tako jednakim pred tobom; neka sve te sitne nijanse po kojima se razlikuju atomi nazvani ljudima ne budu povodi za mržnju i za progone; neka oni koji pale voštanice usred bijela dana da bi te slavili podnose one kojima je dovoljna svjetlost tvog sunca; neka oni koji svoje haljine prekrivaju bijelom tkaninom da bi iskazali ljubav prema tebi ne preziru one koji kazuju to isto pod mantijom od crne vune; neka bude svejedno da li ti se netko obraća riječima nekog starog jezika ili na nekom novijem narječju; neka oni čija je odjeća obojena crveno ili ljubičasto, koji vladaju na malom komadiću jedne male gomile blata na ovom svijetu, i koji posjeduju nekoliko zaobljenih komadića izvjesne kovine, bez oholosti uživaju u onome što nazivaju veličinom i bogatstvom, i neka ih ostali gledaju bez zavisti: jer ti znaš da u tim ispraznostima nema ničega na čemu bi trebalo zavidjeti i ničega zbog čega bi se trebalo dičiti.

Da bi neka vlast izgubila pravo da kažnjava prestupe ljudi potrebno je da ovi prestupi ne budu zločini; oni su zločini samo kada ugrožavaju društvo; oni ugrožavaju društvo ukoliko podstiču fanatizam; stoga je potrebno da ljudi u sebi najprije svladaju fanatizam jer samo tako mogu zaslužiti toleranciju (...). Fanatizmu je lako da nevinom oduzme život, a razumu teško da ispravi nepravdu (...). To su gotovo jedini slučajevi u kojima se netolerancija čini razumnom.

Tolerancija nikada nije izazvala građanski rat; već je netrpeljivost prekrila zemlju pokoljima. Prosudimo između ove dvije suprotnosti, između majke koja želi ubiti svog sina i majke koja ga se odriče pod uvjetom da ga sačuva živog!

Odličan način da se broj manijaka smanji, ukoliko ih uopće preostane, jest odricanje od duhovne bolesti u korist razuma koji sporo ali neumoljivo prosvječuje ljude. Razum je blažen, human, podstiče pokajanje, odagnjuje neslogu, učvršćuje vrlinu, čini poželjnim poštovanje zakona više nego što bi sila mogla da ih održava. I zar da se mirno pređe preko podsmjeha koji poštenu ljude danas imaju prema zatucanosti? Taj podsmjeh je moćna brana protiv svih krajnosti sektaša. Prirodno pravo je ono pravo koje priroda pokazuje svim ljudima (...).

Ljudsko pravo u svakom pogledu mora počivati na ovom prirodnom pravu, a glavni temelj, univerzalni princip i jednog i drugog jest: „Ne čini ono što ne bi želio da tebi čine.” Ne vidim kako bismo, shodno ovom principu, mogli da čujemo kako neki čovjek kaže drugom: „Vjeruj u ono u što ja vjerujem i u ono u što ne možeš vjerovati, ili ćeš nestati.”

Pravo na netoleranciju je otuda apsurdno i barbarsko: to je pravo tigrova i prilično je užasno, jer tigrovi se razdiru samo zbog jela, a mi se istrebljujemo zbog paragrafa.

(...) Što je snošljivost (tolerancija)? To je povlastica čovječanstva. Svi smo umiješani od slabosti i pogrešaka; oprostimo si uzajamno naše gluposti, to je prvi zakon prirode.

Voltaire, *Rasprava o toleranciji i Filozofijski rječnik*

Smjernice za pisanje

U eseju odredite sljedeće pojmove:

- ljudske različitosti
- tolerancija
- fanatizam
- pravo na netoleranciju
- prosvjeđujući razum
- univerzalni princip ljudskoga prava.

1. Objasnite razloge zbog kojih prema Voltaireu dolazi do sukoba i netolerancije među ljudima.
2. Objasnite što su prema Voltaireu granice tolerancije, odnosno u kojim slučajevima vlast ima pravo biti netolerantna.
3. Objasnite što je prema autoru teksta prvi subjektivni uvjet za postignuće vrline tolerancije.
4. Objasnite što je prema Voltaireu najbolji lijek za umanjivanje i dokidanje netrpeljivosti među ljudima.
5. Objasnite je li i zašto prema Vašemu mišljenju vrlina tolerancije prijeko potrebna u suvremenim društvima.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. ljudske netrpeljivosti u povijesti
2. tolerantnih djelovanja i vrline tolerancije u povijesti.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Prazna stranica

Prazna stranica